

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](http://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Kenmerk
2020-0000350181

Bijlage
1

Datum **25 JUN 2020**
Betreft Reactie op het integraal verbeterplan ProDemos

Hierbij bied ik u het integraal verbeterplan 'Huis op orde' van ProDemos aan. In mijn brief van 28 oktober 2019¹ heb ik de Raad van Toezicht van ProDemos (hierna RvT) om een integraal verbeterplan gevraagd. Ik heb aangegeven het integraal verbeterplan na ontvangst met u te delen².

In mijn brief van januari 2020³ ben ik ingegaan op de eerste stappen die ProDemos heeft gezet voor een veilige werkomgeving, het versterken van de interne checks en balances, de uitbreiding van de capaciteit en het betrekken van de medewerkers bij de organisatieontwikkelingen.

Het is goed te zien dat ProDemos deze verbeterslag heeft doorgezet. De aanbevelingen van de onderzoekscommissie en de visitatiecommissie over de organisatie van ProDemos hebben een plek gekregen in het integraal verbeterplan. ProDemos gaat met het plan verder met de professionaliseringsslag, verlaat de pioniersfase en richt zich op de organisatie- en integratiefase. Ik onderschrijf de aanpak van ProDemos om eerst een stevige focus te leggen op het robuuster en veiliger maken van de organisatie.

Integraal verbeterplan

Overeenkomstig mijn verzoek aan ProDemos in oktober 2019 bevat het integraal verbeterplan concrete doelen die meetbaar en controleerbaar zijn. Bij de totstandkoming van het plan zijn de medewerkers en Ondernemingsraad betrokken. Het eigen verbeterplan van de RvT op basis van de op hen gerichte aanbevelingen van de commissies, is in het integraal verbeterplan opgenomen.

Het belang van het robuuster en veiliger maken van ProDemos is een aanbeveling van zowel de visitatie- als de onderzoekscommissie. Dit heeft ruime aandacht in het integraal verbeterplan gekregen:

- ProDemos zet in op het bereiken van een cultuur waarin ongepast gedrag wordt benoemd en bespreekbaar is. Sinds het najaar van 2019 vinden bewustwordingssessies plaats. Leidinggevenden sturen op praten mét elkaar en niet óver elkaar.

¹ Kamerstukken II, 2019-2020, 31 475, nr. 22

² Kamerstukken II, 2019-2020, 31 475, nr. 23 en 24

³ Kamerstukken II, 2019-2020, 31 475, nr. 23

Datum

Kenmerk
2020-0000350181

- Er is een nieuwe organisatiestructuur voorgesteld die voorziet in heldere besluitvormingslijnen.
- De capaciteit van de afdeling Human Resource is uitgebreid en hiërarchisch is de afdeling rechtstreeks onder de directeur geplaatst, waardoor de strategische positie ervan is versterkt.
- Het aantal teamhoofden binnen de Bezoekersdienst is vergroot van 1 naar 3 personen. De span of control per teamhoofd is aangepast op basis van werkbaarheid.
- Het profiel van managementleden is met coachend en ondersteunend leiderschap aangevuld.
- Er vinden sociaal-medische overleggen met de bedrijfsarts plaats om het ziekteverzuim te monitoren en te bespreken.
- De rol van de vertrouwenspersoon is versterkt en het aantal, deels externe, vertrouwenspersonen is toegenomen.

Met deze veranderingen in het integraal verbeterplan legt ProDemos de basis voor een versterking van de interne checks en balances⁴.

Positionering

In de beantwoording van de vragen van het schriftelijk overleg⁵ heb ik de positie van ProDemos toegelicht en heb ik mijn bevoegdheden op basis van de statuten en de subsidieregeling ProDemos verduidelijkt. Ik gaf daarbij aan in deze brief hierop verder in te gaan.

Mijn bevoegdheden als bestuurlijk verantwoordelijke voor de instandhouding en het toezicht op de effectiviteit van ProDemos⁶ en als subsidiegever ga ik rolvaster invullen⁷. Ik verhelder de positie van ProDemos ten opzichte van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna BZK). Zo zal ik jaarlijks een gesprek voeren met de RvT. Tijdens de uitvoering van het integraal verbeterplan zal dit gesprek tweemaal per jaar plaatsvinden. Op de agenda voor het gesprek in oktober van dit jaar staan de voortgangsrapportage van het integraal verbeterplan, een zelfreflectie van de RvT en de zienswijze van de RvT op het functioneren van het bestuur en van de organisatie van ProDemos. Vanaf het jaarverslag 2020 neemt de RvT in het jaarverslag van ProDemos een verantwoording op over de wijze waarop de toezichtrol is ingevuld en wat de bevindingen zijn geweest. Voorafgaand aan de subsidieverstrekking en bij de subsidieverantwoording vinden gesprekken met de directie van ProDemos over de subsidie plaats. Gedurende het jaar kunnen gesprekken gevoerd worden om eventuele knelpunten bij het realiseren van de subsidiedoelstellingen te bespreken. Van al deze gesprekken wordt een agenda en een verslag gemaakt.

⁴ Aanbeveling 4, Rapport Commissie Onderzoek ProDemos, 28 oktober 2019, blz. 55

⁵ Kamerstukken II, 2019-2020, 31 475, nr. 24

⁶ Staten-Generaal, 2008-2009, 31 475, A en nr. 6

⁷ Aanbeveling 3, Rapport Commissie Onderzoek ProDemos, 28 oktober 2019, blz. 55

Datum

Kenmerk
2020-0000350181

Financiële bijdrage Tweede Kamer

Ook de Tweede Kamer verstrekt een financiële bijdrage aan ProDemos. In het integraal verbeterplan stelt ProDemos voor om te bezien of deze bijdrage van de Tweede Kamer kan worden meegenomen in de subsidie die ProDemos van het ministerie van BZK ontvangt. Dit vanwege de overlap tussen de afspraken met de Tweede Kamer en met het ministerie van BZK over bezoeken aan de Tweede Kamer⁸. Ik laat het aan de Tweede Kamer om hierover een besluit te nemen.

Ambitie regeerakkoord: alle scholieren naar het parlement

In het regeerakkoord is afgesproken dat elke leerling een bezoek aan het parlement brengt. Daarbij is de ambitie dat het aantal leerlingen uit het voortgezet onderwijs dat het parlement bezoekt in 2023 groeit naar 180.000 leerlingen. ProDemos organiseert deze bezoeken.

Voor 2020 is het beoogde aantal leerlingen dat het parlement bezoekt 130.000. In het integraal verbeterplan geeft ProDemos aan dat de fysieke grenzen van de huisvesting en de gevolgen voor de rondleidingen van de renovatie van het Binnenhof, leiden tot stagnatie in de groei. Daarom stelt ProDemos voor om vanaf schooljaar 2021-2022 verantwoord verder te groeien, maar alleen wanneer aan randvoorwaarden (logistiek, personeel, kwaliteit en financieel) is voldaan. ProDemos geeft ook aan dat maatregelen ten gevolge van het coronavirus van invloed kunnen zijn op de bezoekersaantallen. Het stilleggen van de rondleidingen vanaf 13 maart vanwege het Coronavirus is voor het jaar 2020 duidelijk van invloed op het aantal rondleidingen.

Het bovenstaande vraagt om overleg tussen ProDemos en partners zoals de Eerste Kamer en de Tweede Kamer, om samen te bepalen wat een mogelijke en verantwoorde groei van het aantal bezoekers is, als rondleidingen door het parlamentsgebouw weer mogelijk zijn. Ik zal hiervoor het initiatief nemen.

In de tussentijd zit ProDemos niet stil en ontwikkelt alternatieve onderdelen, zodat in deze tijd van het bewaren van onderlinge afstand toch kennisuitwisseling plaatsvindt. Zo is een digitaal programma voor middelbare en mbo-scholen online beschikbaar gesteld, worden online gastlessen georganiseerd voor leerlingen van het mbo en voortgezet onderwijs, zijn digitaal twee werkbladen voor het basisonderwijs beschikbaar gesteld en is een podcast gelanceerd⁹.

In onze democratische samenleving heeft ProDemos een belangrijke opdracht om de mensen in Nederland te informeren over en te betrekken bij de democratie en de rechtstaat. De medewerkers van ProDemos zijn betrokken en staan achter deze opdracht. Ik heb er vertrouwen in dat ProDemos de ingeslagen weg kan

⁸ ProDemos, Huis op orde. Integraal verbeterplan (2020), p. 48

⁹ <https://prodemos.nl/nieuws/nieuw-politiek-online>, <https://prodemos.nl/nieuws/online-gastlessen-belastingbazen-en-grondrechten>, <https://prodemos.nl/leren/aan-de-slag-met-corona-editie>, <https://prodemos.nl/nieuws/prodemos-lanceert-podcast-luister-nu>

**Directoraat-Generaal
Bestuur, Ruimte en Wonen**
Directie Democratie en
Bestuur | Afdeling
Democratie

vasthouden en de plannen in het integraal verbeterplan tot een goede uitwerking kan brengen. De vorderingen en de resultaten van de uitvoering van het integraal verbeterplan blijf ik nauwgezet volgen.

Datum

Kenmerk
2020-0000350181

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

